

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:3054

av Roger Haddad m.fl. (FP)

med anledning av prop. 2014/15:77 Genomförande av brottsofferdirektivet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av tillämpningen med utgångspunkt i relationen mellan brottsofferdirektivets brottsofferbegrepp och målsägandebegreppet i svensk rätt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om barn som har bevittnat brott mot närstående.

Motivering

Folkpartiet liberalerna välkomnar ett fördjupat europeiskt samarbete på det brottsbekämpande området. Detta samarbete måste också ha ett tydligt brottsofferperspektiv. Det är därför positivt att EU:s brottsofferdirektiv har kommit till stånd och nu kan genomföras i svensk rätt.

Den nu aktuella propositionen innehåller enbart de förslag till lagändringar som regeringen bedömer vara nödvändiga för att Sverige ska leva upp till minimikraven enligt direktiven. Regeringen har också valt att lägga fram en proposition med en mycket snäv tolkning av direktivets innebörd. Detta innebär att flera viktiga brottsofferfrågor, bland annat hur målsägandes rätt till hjälp och stöd från stödverksamheter ska kunna förverkligas, lämnas utanför. Folkpartiet avser att återkomma till dessa frågor i annat sammanhang.

Den snäva avgränsningen av lagtexten i propositionen har lett till att Lagrådet har ifrågasatt om det är möjligt att införliva direktivet i svensk rätt på det sätt som regeringen tänker sig. Närmast gäller detta hur brottsofferbegreppet i direktivet förhåller sig till svensk rätt, där målsägarbegreppet är centralt i rättegångsbalken medan viss

annan lagstiftning (bl.a. socialtjänstlagen) använder termen brottsoffer. Detta har betydelse bland annat för att tillvarata rättigheterna för efterlevande make/maka till ett mordoffer. Regeringen har i propositionen (s. 12) redovisat hur den bemöter Lagrådets synpunkter, men utan att göra några ändringar i förhållande till innehållet i lagrådsremissen. Folkpartiet liberalerna anser att det är tveksamt huruvida regeringens överväganden är tillräckliga för att undanröja de oklarheter som Lagrådet pekar på. Detta riskerar i sin tur att leda till rättsförluster för enskilda om den praktiska tillämpningen blir alltför restriktiv, t.ex. vad gäller personer som endast har partiell ställning som målsägande enligt rättegångsbalken 20 kap. 13 §. Regeringen bör därför i en nära framtid utvärdera hur lagändringarna tillämpas och vid behov föreslå kompletterande lagändringar. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det är otillfredsställande att regeringen väljer att föreslå så pass restriktiva lagändringar att barn som bevittnat brott mot närstående inte inkluderas av de nya bestämmelserna. Ur ett barnrättsperspektiv är det av största betydelse att barn i sådana situationer, även om de inte i formell mening skulle vara målsägande, får möjlighet till information om tid och plats för sammanträden och även får möjlighet till tolkning och översättning om så behövs. Detta är viktigt för barnets möjlighet att förstå och bearbeta vad som skett. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med kompletterande lagförslag för att tillförsäkra rättigheterna för barn som bevittnat brott mot närstående. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Roger Haddad (FP)

Robert Hannah (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Mathias Sundin (FP)